

KJV 2011-2012 (GROEP 5)

Dissus / Simon van der Geest & Jan Jutte (ill.) (door Delphine Cattrysse)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Simon Van Der Geest (1978, Gouda) groeide op in een piepklein dorpje tussen de weilanden. Na de middelbare school ging hij een jaar naar Noorwegen. Daar ontdekte hij dat hij in toneelstukken wilde spelen. Hij volgde een opleiding tot docent in theater maar kwam er al gauw achter dat hij het misschien wel nog leuker vond om toneelstukken te schrijven. Dus ging hij de opleiding tot toneelschrijver doen. Al gauw bleek dat hij niet alleen toneelstukken, maar ook graag verhalen en gedichten voor kinderen schrijft. Dat doet hij nu. Verder geeft hij theaterles aan jongeren en kinderen en werkt hij als acteur voor de politie en het leger.

Jan Jutte (1954, Arnhem) studeerde in 1980 af aan de Academie voor Beelden Kunsten in Teken en Schilderen. Daarna volgde hij een Lerarenopleiding Teken en Kunstgeschiedenis. Van 1984 tot 2000 gaf hij les. In 1983 debuteerde hij als freelance illustrator. Zijn eerste opdracht was het illustreren van een heruitgave van Annie M.G. Schmidts *Het Beertje Pippeloentje* in 1984. Zijn werk werd al meermaals bekroond, o.a. met de Gouden Penseel.

🌐 www.janjutte.nl

Kort samengevat

De tengere spriet Dissus wordt vaak het mikpunt van pesterijen. Wanneer hij met zijn vrienden naar het zwembad gaat, is het niet anders: eerst krijgen ze het aan de stok met de Grote Jongens, en onderweg naar huis raken ze ook nog hopeloos verdwaald. Dissus neemt het voortouw en loodst zijn vrienden - helaas niet allemaal - onder andere langs een eenogige boer, twee grijpgrage kranen, de verleidelijke sirenen en de betovering van Kirke. Wanneer ze uiteindelijk thuiskomen, zijn Dissus' ouders hem helemaal vergeten. Hij werd zelfs vervangen door een hond met dezelfde naam...

Titel

- Welke associaties riep de titel *Dissus* bij de juryleden op?
- Waarnaar zou deze titel kunnen verwijzen?
- Maakte de titel de juryleden nieuwsgierig naar het boek?
- Misschien hebben sommige juryleden het vorige KJV-leesjaar in groep 4 *Geel gras* gelezen?

Cover

- Spreekt de cover de juryleden aan? Werden ze nieuwsgierig?
- Wat kunnen ze vertellen over de omslagillustratie? Past die bij het verhaal?

Thema's

Odysseus

Het klassieke verhaal van Homeros wordt door Simon van der Geest in een modern kleedje gestoken. Hij volgt hierbij grotendeels het verhaal van Homeros.

- Kennen de juryleden het verhaal van Odysseus?
- Zo ja, welke gelijkenissen zien zij tussen het klassieke verhaal van Homeros en deze moderne bewerking door Simon van der Geest? Kunnen zij enkele voorbeelden geven? (De eenogige boer = Cycloop, Dissus laat zich vastbinden aan de fiets van zijn beste vriend Job = Odysseus liet zich vastbinden aan de mast van het schip...)

Andere bewerkingen van de Odyssee waar je een boekenstand of thematafel mee kan maken:

- *De omzwervingen van Odysseus* / Simone Kramer
- *De lange weg naar huis: het verhaal van Odysseus* / Michael de Cock
- *Ilios en Odysseus* / Imme Dros

Meer informatie over de Odyssee vind je hier: nl.wikipedia.org/wiki/Odyssee

Pesten

Dissus wordt gepest, maar overwint uiteindelijk zijn angst hiervoor. Na al zijn avonturen keert hij terug als een jongen die de problemen niet langer ontvlucht. Hij neemt het initiatief en is niet langer een 'niemand'. Hij heeft de belangrijkste stappen gezet op het pad naar volwassenheid.

- Hoe staan de juryleden tegenover pesten?
- Wat vinden zij van de manier waarop Dissus omgaat met pesten?
- Merken ze zelf ook op hoe hij evolueert doorheen het verhaal?

Personages

Welke personages komen in het boek voor?

- Wie zijn de belangrijkste personages? Welk personage vinden de juryleden het leukst en waarom?
- Worden ze verdrietig als er een personage sterft?
- Zijn er te veel of te weinig personages in het verhaal? Waarom?
- Welke invloed hebben de personages op elkaar?
- Zijn alle personages even belangrijk? Zou je een personage kunnen weglaten? Waarom wel/niet?

Dichtvorm

Het verhaal werd geschreven in dichtvorm. Homeros schreef de Odyssee rond 800 v.Chr. eveneens in dichtvorm. Toentertijd was dat heel gewoon, maar tegenwoordig doet bijna niemand dat meer. Wij zijn niet zo gewend aan deze stijl.

- Wat vinden de juryleden van deze stijl?
- Vonden ze het moeilijk om te lezen?

Proloog

Het verhaal bestaat uit een *proloog*, waarin de gebeurtenissen in het zwembad worden beschreven.

Dan volgt het verslag van de reis in *Deel 1: Zwaar verdwaald*. In *Deel 2: Opgestaan is plaats vergaan* levert Dissus strijd met de hond die zijn plek en zijn naam in zijn ouderlijk huis heeft ingenomen.

- Vormde het verhaal een duidelijk geheel voor de juryleden?
- Wat vonden zij van de opdeling in de proloog, deel 1 en deel 2?
- Welk deel hebben zij het liefst gelezen?
- Wat vonden zij het spannendste stuk?

Illustraties

- Passen de illustraties bij het verhaal?
- Wat voegen de illustraties toe?
- Zijn ze nodig over overbodig?
- Hebben de juryleden graag illustraties bij een verhaal of verbeelden ze de personages en gebeurtenissen liever met hun eigen fantasie?

Toon een afbeelding van een griekse vaas – de kleuren die Jan Jutte gebruikt doen sterk denken aan die op oude Griekse vazen.

Bespreking volgens de methode Chambers

Zie voor deze methode van praten over boeken ook: *Vertel eens* van Aidan Chambers (Biblion, 2002) en *Methode Chambers* op www.kjv.be/begeleiders/handboek.php

Verdeel een blad in 4 kolommen en vul die aan met de (korte) antwoorden van de juryleden. Komen sommige woorden terug in meerdere kolommen?

Leuk

Waar had je meer over willen lezen?

Niet leuk

Wat vond je niet leuk aan dit boek?

Moeilijk

Wat was er moeilijk of onduidelijk?

Patronen

Was er iets dat steeds terug kwam in het verhaal?

Recensies

Deze recensie kan je met de juryleden bespreken. Zijn zij het eens met de recensent?

‘Onthou die naam: Simon van der Geest. Hij maakte eerder furore met zijn knappe debuut *Geel gras* en levert nu een gedurfde bewerking van de Odyssee af. Van de *Odyssee* zijn al talloze bewerkingen verschenen, maar dit is waarschijnlijk de eerste die begint op de wc. Daar heeft de ik-verteller, Dissus, zich opgesloten nadat hij in het zwembad is gepest door een troep grote jongens. Nu wil hij wel eens de held zijn, en net als Odysseus heeft hij één groot verlangen: hij wil terug naar huis. Maar een storm gooit roet in het eten, en samen met zijn vrienden wordt Dissus volledig uit koers geblazen. *Dissus* tovert het Odysseusverhaal om tot een hip, actueel boek. Het snelle tempo zit in de inhoud, want er wordt heel wat afgehoud, geracet en geblazen, maar ook de vertelstijl is flitsend, want de snelle rijmen en korte zinnen stuwen het verhaal voort. Als humoristische bewerking functioneert het verhaal vooral goed voor wie vertrouwd is met de *Odyssee*; dan blijkt met wat een humor en grenzeloze fantasie Simon van der Geest het verhaal actualiseert. Dissus en zijn vrienden leggen hun reis niet per boot af, en dat geeft de auteur de kans om allerlei nieuwe, originele settings te ontwikkelen. Zo verplaatst hij de episode rond ‘Skylla en Charibdis’ naar een bouwwerf. Dissus moet kiezen tussen een draaiende zandkuil en een grijpgrage kraanmachine, de sirenes rijden de jongens even later voorbij op de fiets, met kauwgom in hun oren.’

‘Bijzonder interessant is het tweede deel van het boek: *Opgestaan is plaats vergaan*. Hier vertelt de auteur met veel spitse humor en taalspel over een intense existentiële crisis. Dissus moet niet wedijveren met de aanbidders van Penelope — als tienerjongen gaat zijn affectie nog in de eerste plaats uit naar zijn ouders en zus. Maar ook voor hem is het lot wreed. Bij thuiskomst wordt hij weggejaagd door een gemene hond die een kenteken draagt met de naam ‘Dissus.’ Net zoals in zijn geslaagde debuut, *Geel gras*, introduceert Simon van der Geest hier een stel extreem nalatige ouders. Zoals zijn zus het aan Dissus uitlegt: ‘Dat beest heeft in de eerste nacht / al je tekeningen en je foto's / van de muur gerukt / en opgevreten / Ze hebben geprobeerd / je te vergeten / en dat is gelukt.’ Die laatste zin haalt de grond van onder de voeten van de jonge held, en een onverdeeld gelukkig einde is dan ook niet meer mogelijk: ‘Het gaat toch niet / het kan toch niet / dat ik niet word / gemist? / Alsof hun harddisk / is gecrasht / en ik, ik ben / gewist.’

‘Simon van der Geest is een frisse stem in de Nederlandse jeugdliteratuur, die durf, taalgevoel en verbeeldingskracht combineert. Ook de meer beslagen illustrator Jan Jutte overtreft hier zichzelf. In wit, zwart en oranj tinten werkt hij op elke bladzijde een expressieve illustratie uit — hij vond zowel voor zijn kleurenpalet als voor vele figuren inspiratie in Griekse vazenkunst. Samen wekken Jutte en Van der Geest eeuwenoude beelden en verhalen terug tot leven, en maken ze opnieuw relevant voor hedendaagse jongeren.’

Vanessa Joossen in *De Standaard*, 26/11/2010